

Den nyeste Kina

AV NILS E. BLOCH-HOELL

Siden jeg skrev mine to artikler om den kristne kirke i Kina for og etter 1949 har utviklingen stort sett gått videre i den retning som kirkene andre steder i verden har håpet på. (NOTM nr. 3 og 4 1979) Ikke alt er like gledelig. Det finnes aggressive trekk i det politiske bilde som kan vekke bekymring. Men de positive sidene synes å dominere. Mao Tse-tung dyrkes ikke så intenst som før, og hans politikk i de siste tolv årene han levde, er gjenstand for kritikk. Dette, og en rekke andre kjensgjerninger, blant annet sammensetningen av regjering og partiledelse, tyder på at den strengt dogmatiske ideologi og politikk er på vei ut. Politisk pragmatisme er kommet i steden. Kinas ledelse arbeider bevisst på å heve den materielle levestandard så raskt som mulig, og er villig til å samarbeide med «det kapitalistiske Vesten» for å nå sine mål. Et ledd i denne utviklingen er større toleranse overfor religiøse samfunn. Arbeidet med å spre bibler i Kina går videre. Bibelselskapene i Asia har foreløpig satt som mål å gjøre 4,5 millioner bibler klar til distribusjon i Kina.

Det fortelles om stadig flere åpne kirker i Kina, blant annet om 1200 mennesker som strømmet inn i Morse Memorial Church i Shanghai da det ble holdt gudstjeneste der for jul 1979, for første gang etter kulturrevolusjonen i 1960-årene. Lignende meldinger er kommet fra Amoy, Foochow, Kanton, Nupog og Swotow. — Den protestantiske Dong-shan kirken i Kanton hadde en forsamling på over tusen da den ble gjenåpnet.

1. januar 1979 ble Nanking Theological Seminary gjenåpnet som the Center for Religious Studies ved Nanking universitet.

Det er mange tegn til at kristne i Kina på nytt får etablere kontakt med medkristne i andre land, osv. Jeg viser til meldinger i *LWF Information* fra 1979/1980, videre spesielt til *Indoc-international*, New Series Bulletin No. 12, December 1979: China

and the Churches, til *LWF Marxism China Study*. Information Letter 1979/1980 og til Owen Lattimore's artikkel China and Christianity i *The Month*, January 1980.

Mens mange ser på utviklingen etter Mao med håp, er det andre som er dypt skuffet. Kina og Vietnam var jo de politiske paradisi-land både for studentopprør-generasjonen av 1968 og for mange andre overbeviste maoister. Endelig hadde verden frembragt fredselkende land med rendyrket marxist-leninistisk-maoitisk tenkning og praksis. — Så vender Kina seg med åpne armer mot USA, selve erkefienden. Også sloss idealstatene innbyrdes. Et ubegripelig forræderi! Jeg viser til *Ole Bjørn Rongens* bok Kina. Den lange marsjen, Paxforlag, Oslo 1979 og til tidsskriftet *Kontrast*, 3–4 1979, Kina bak mytene, begge deler uhyre interessant lesning. Rongen er universitetsstipendiat i kinesisk og har i mange år vært aktiv i vennskapssamarbeidet med Kina. Han reiser med stor sakkunnskap en rekke relevante spørsmål, blant annet: har det skjedd en kontrarevolusjon i Kina etter Maos død? Var oppgjøret med «firerbanden» nødvendig for at Kina skal vedbli å være et sosialistisk land? Jeg deler ikke Rongens politiske overbevisning, men synes at hans bok er både informativ og rik på synspunkter. Det mest interessante i det nevnte nummeret av *Kontrast* er etter min mening lederartikkelen, selv om det også er flere andre verdifulle bidrag om Kina i dette heftet.

Lederen har overskriften «*Kina — vårt politiske Atlantis?*» og begynner slik: «Myten om kulturrevolusjonen(s) egalitære Kina har sunket ned på havets bunn. Virkelighetens Kina i sin mer hverdagsgrå skikkelse, har skapt problemer på venstresida. Reaksjonen har variert fra forvirring, skuffelse til total avvisning.»

Det er mange usikkerhetsfaktorer i morgendagens Kina, men ett synes sannsynlig. Kina står ved begynnelsen til en ny epoke, som stormakt, og i alle fall i en tid fremover vil den kristne kirke der få bedre kår enn på mange år. Men vi bør neppe vente at utenlandske misjonærer får arbeide i Kina.